

VERSLAG 1-11-2022 'HOE DE TOEKOMST VAN BEHEER JOUW WERK VERANDERT'

Hoe ziet het beheer er over 20 jaar uit? Deze vraag stond centraal tijdens de bijeenkomst, waar Planterra ook vierde dat zij al 20 jaar bestaan.

Al voordat het officiële programma begon was er ruimte voor ontmoeting. Om 13.30 uur begon het officiële gedeelte. De dagvoorzitter Evert Jan van de Kamp (CROW) stelde een aantal vragen om het publiek te leren kennen. Hij haalde ook de mening op van het publiek over het vergroenen van de openbare ruimte, het gebruik van data en technologie voor beheer en of we in de toekomst alleen nog in de hoogte bouwen.

Martin van der Zwan (Planterra) trapte daarna inhoudelijk af. Hij begon zijn verhaal met de vraag waar wij vandaan komen als beheerder. Waar het eerst vooral ging over risicogestuurd beheer, wordt er tegenwoordig gesproken over kansgestuurd beheer. (In [deze presentatie](#) die Planterra 5 jaar geleden heeft gemaakt kun je er meer over horen).

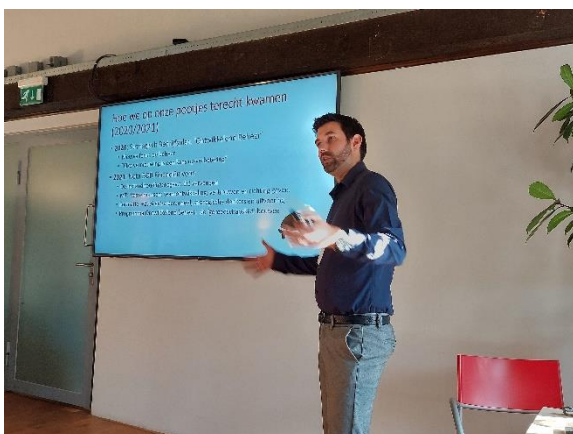
Vervolgens ging Martin in op de opgaven biodiversiteit, klimaat, gezondheid, wonen, energie en arbeid. Daarbij gaf hij tips hoe je ermee om kan gaan er hoe beheer daaraan kan bijdragen. De vervangingsopgave biedt ook kansen voor beheer. Maar wat is ervoor nodig? Er zijn veel vragen en de beheerder kan het niet alleen. De beheerder zal daarin ook moeten veranderen.

Mogelijke veranderingen kunnen zijn dat de wegbeheerder een groenbeheerder wordt en nieuwe expertises moet aanleren en meer expertise nodig heeft op het gebied van groenbeheer, klimaat en biodiversiteit.

In een ander scenario moet de beheerder steeds meer met data gaan werken, efficiënter werken en weten wat bewoners willen. Kortom hij moet slimmer gaan werken. Bovendien moet de beheerder verbinding kunnen leggen met andere disciplines, waarvoor hij bepaalde competenties nodig heeft. Andere vragen gaan over het regelen van budgetten en in hoeverre plannen en handboeken al voldoende integraal zijn. Wijkplannen bieden goede kansen om meerdere opgaven te koppelen en zo goed mogelijk met je budget om te gaan.

Als laatste scenario gaat het over de verdichtingsopgave. Hoe breid je uit in een stad die al vol is, en waar de openbare ruimte schaars is? Met deze drie toekomstscenario's geschetst (de groene stad, de slimme stad en de verdichte stad) gaf hij het stokje over aan de volgende spreker.

Lennert van Dien (gemeente Utrecht) gaf een presentatie over ontwikkelend beheer, de reis van de afdeling beheer in de gemeente Utrecht naar 2040. Hiervoor begon hij met de recente geschiedenis van Utrecht in 2019 en vertelde over de ambities om te vergroenen en te verdichten.

Utrecht zal waarschijnlijk heel veel slimme oplossingen gaan toepassen, om groen en verdichting in de beperkte ruimte te kunnen integreren. In 2020 maakte Utrecht een strategisch bedrijfsplan 'Ontwikkelend Beheer' en Lennert gaf aan dat elke vernieuwing een kans op verbetering is. Heel belangrijk hierbij is dat je capaciteit en mensen nodig hebt als je wilt vernieuwen. Neem je mensen mee en stel ze in staat om de verandering aan te kunnen.

Hij legde de nadruk op de samenhang tussen goed

leiderschap, vertrouwen, ruimte voor experimenteren en programmering, beheerplannen, kostenmodellen, beleid en visies om goed te kunnen functioneren.

Cora van Zwam (gemeente Amersfoort) vertelde over de herinrichtingsopgave van de openbare ruimte en ontwikkelend beheer in de gemeente Amersfoort. Zij gaf aan dat wij over 20 jaar natuurlijk nog steeds gras maaien, maar ook heel breed en integraal naar de openbare ruimte zullen kijken. Cora denk dat wij ergens zullen zijn, waar de bewoner centraal zal staan en circulair, groen en duurzaamheid hopelijk onder controle is. "Als beheerder zullen wij niet alleen in stand houden, maar ontwikkelend beheren," aldus Cora. Dit betekent: 'Bij het uitvoeren van beheer en onderhoud geven we invulling aan

de ambities en opgaven, om de openbare ruimte te verbeteren, toekomstbestendig te maken en te laten passen bij maatschappelijke behoeften. Dit doen we op een duurzame wijze.' Door opgaven bij elkaar te brengen kan je leuke oplossingen vinden. Als voorbeeld vertelde Cora over de Vermeerstraat in Amersfoort waar hoge wortelopdruk het fietspad en de parkeerstrook in de weg stond. Daarbij kwam als oplossing een 30 km zone in te richten waarin de fietspaden opgeheven werden en er ruimte was voor het groen. Als je van ambitie tot project wilt is het te abstract als je naar de hele stad kijkt en te concreet om alleen naar een straat te kijken. Hiervoor heb je de tussenschakel nodig. Als je op wijkniveau kijkt, kom je bij de mensen die daar wonen en kan je onderzoeken wat zij willen en wijkplannen maken om vervolgens concrete maatregelen te plannen.

Na de presentaties ging de groep aan de slag met een werksessie in 6 groepen. De deelnemers kregen de opdracht om tijdens de storytelling werksessie een heldenverhaal, waarin de beheerorganisatie de held is, beeldend te maken. Daarvoor gingen de deelnemers aan de drie verschillende scenario's (de verdichte stad, de groene stad en de slimme stad) werken. Hierbij werden goede gesprekken gevoerd en de deelnemers gingen creatief aan de slag met klei, lego, Playmobil, tekeningen en post-its.

Afsluitend werden Marco Hommel, Jeroen Bruinenberg en Martin van der Zwan van Planterra geïnterviewd over de scenario's om de werksessie en de dag af te sluiten. Er werd geconcludeerd dat het begin van het proces even zoeken was en dat het moeilijk is om de slimme stad te kleien. Slimme oplossingen moeten ingezet worden om met personeelskrapte, energiebehoefte en multifunctioneel ruimtegebruik om te gaan en om een aangenaamere stad te hebben. De slimme stad is weinig tegenstrijdig met andere scenario's, maar moet geen doel op zich worden. Bij de groene stad heb je ontwerpers nodig. Uitdagingen zijn parkeren en weerstand tegen overlast en je moet ermee doorgaan om de openbare ruimte veilig te houden. Verder moeten wij experimenteren en sommige projecten op wijkniveau of op stadsniveau doen.

De groene en verdichte stad zijn tegenstrijdig en je moet keuzes maken omdat je het niet iedereen naar de zin kan maken. Slimme oplossingen kunnen voor multifunctionaliteit zorgen. Groen kan met de vervoers- en parkeeropgave gecombineerd worden en daarvoor moeten mobiliteit en vergroenen samen met elkaar aan tafel komen. Je moet de samenwerking met mensen van verkeer opzoeken. Toegankelijkheid is ook een belangrijk aandachtspunt in de vergroeningsopgave.

Planterra wil de beheerders van vandaag nu al meegeven dat zij lef moeten hebben om te experimenteren. Hou niet te veel vast aan wat je al deed, stop met nee zeggen en geef je creativiteit de ruimte. En vertel anderen vooral over je experimenten en ervaringen zodat ook zij ervan kunnen leren.

Wij willen Planterra, de sprekers en de deelnemers graag bedanken voor deze leuke middag. Hopelijk tot snel bij een andere CROW levende stad bijeenkomst!